3 2044 107 253 858

MH
27012
C82

0097.

Ludov. Hieron. Cosnier

Pah. Bapt. Thurant

Ergo pluribus morbis chronicis Caffé potus.

Parisiis 16 Dec.

1757.

ARCHIVE
ARCHIVES
HARVARD
UNIVERSITY

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/quaestiomedicaqu1751cosn

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-sexto mensis Decembris, Anno Domini M. DCC. LI.

PRÆSIDE,
M. LUDOVICO-HIERONYMO COSNIER,
Doctore Medico.

An Morbis chronicis Caffé *potus?*

I.

RERUM complurium, apud Medicos, misera sors! Pleræque sub uno novitatis titulo, aut alicujus præjudicatæ opinionis errore penitùs abjiciuntur, tradunturve contemptui, efficacioris licet virtutis dono ab authore naturæ insignitæ. Plurimorum etiam in arte peritorum culpâ, sæpiùs id evenit infortunii. Quibus hæc efficacia tutò & certò comperta est, ii vix quemquam trahere possunt in consensum. Ad cognoscendam medicamenti aut alimenti virtutem, sola vincit experientia millies, ut ità dicam, & millies iterata; sola

QUILHAU, 1751

enim os obtrudit neganti, sola introspicienti oculos aperit. Tulit hanc sortem multis abhinc sæculis, semen quoddam exoticum Coffée dictum apud Batavos Anglosque, Caffé verò apud Gallos. E felici Arabiâ suos olim duxit natales; ex Arabiâ quoque, tanquam ex primario fonte, ejus oriundus usus. Ab Arabibus Medicis cognita primò vis illius & virtus; quam edocti Arabes, Ægyptios edocuêre. Hinc Africa, novitatis plurimùm avida, suffultaque aliorum imprimis experientiâ, tota paulatìm illius seminis infuso aut decocto indulsit. Eundem usum protinùs arripuit vicina quoque Arabiæ gens integra Turcarum. Hic potus illis, loco vini, quo interdicuntur, unum quasi solamen atque voluptas est; in deliciis quoque habetur apud Asiaticos, Americanos, & toti jam nunc ipsi Europæ acceptus est; imò ferè totus orbis, illius odore & fumo hodie perfunditur, suavi illius allicitur sapore, ejusque, licet amaro, recreatur potu, tanquam stomacho & cordi nunquam non blandiente, totiusque œconomiæ animalis bono & utilitati favente; quasi reipsâ verum esset, id cordi suavius existere quod palato amarum: & verò, ipso suo amarore stomachi fibras languentes suscitat, ipsius nervos, & per eos sensum, totius corporis & præsertim cordis, erigit, lætificat; undè illi robur magis indefinens ad terendum sanguineum liquorem. Nil mirum ergò, si vires addat Caffé potus, cùm roboret partes nerveas: nil mirum pariter, si stomacho amicus extiterit, cùm illius tonum firmet, motum augeat; at auget amicè, pacatè, non tumultuosè. Evolvit vim succi gastrici qui instar fermenti est aut menstrui quo penetrantur alimenta, attenuantur, resolvuntur, digeruntur. Resolvit & ipsa eadem alimenta, sese cum iis immiscendo, sociando, & quasi coadunando per omnes vias chyliferas, indeque per integrum massæ sanguineæ fluentum, unà semper & ubique commeando. Favet ergo digestioni. Porrò quis inficias ibit, id omne quod alimentis digerendis omnimodè per se conducit efficaciter, corporis partibus roborandis illud idem inservire debere? Quinam sexus, quænam ætas, quodnam temperamentum cui natura non dictaverit, primam ad [illegible] digestionem, eamque laudabilem & perfectam, quantum licet fieri aut exoptari? Mirabilis potus qui hanc potuerit promovere feliciter! Omne hâc in re tulisse punctum, quis non confiteatur lubens? Quid si non refragetur illius, etiam antiquior usus? Quid, si experientia iterata hunc comprobaverit usum? Quid denique, si illius adjumento, chylus tenuior, subtilior, puriorque hinc factus, ejus tandem naturæ fiat & indolis, ut succi alibilis caracterem, loco deperditi, feliciùs induat, fiatque vasorum & viscerum continuo motui accommodatior, eorum obsequiosior tritui, ità ut minima, solidissima, compactaque magis totius corporis, permeare, irrorare, nutrire denique faciliùs queat, & uberiùs; undè corpori & expectandus vigor; undè & plurimorum, à crudiori chylo, aut quoquo modo imperfectiori, morborum chronicorum, sensìm sine sensu resolutio, sanatio speranda, imò expectanda.

II.

PROCUL hinc quæ de ortu seminis Arabici Caffé dicti, seculo elapso, commenti sunt plurimi tùm Mercatores, tùm Historici, tùm Medici. Certò compertum esto arborem esse quam prima tulit tellus Arabica, solius auxilio naturæ, non artis, favente quidem solo, sed plurimùm favente solis aspectu. Ars deinde hanc educavit plurimis in regionibus, qualis è ditione Batavorum colonia Surinam; quales pariter & Gallorum plurimæ; testes insulæ *Bourbon*, Martinica, San-dominicana; testis Cayenna; testis & ipsa urbs Mocha, totius Arabiæ, quin imò totius Europæ velut emporium, è regione cujus & vicinià vegetum magis, magisque maturum, adeòque viribus ditius, ad nos devehitur semen. Arbor quâ gaudet hortus ipse Regius Parisiensis, curis & industriâ illustrissimi Collegæ nostri De Jussieu educata, folia fert lauri foliis non omnino dissimilia, molliora tamen, nec ità

obscurè virentia, nullatenùs aut parùm odora. E foliorum alis nascuntur flores monopetali albi, ad jasmini (*a*) petalum accedentes, suavisque odoris. Iis delapsis, paulatim exurgit fructus qui è viridi sensim rubescit, subfuscusque tandem cernitur maturitatem adeptus. *Substantia illi carnea*, inquit Collega noster, * *subrubra*, *paululum viscosa*, *sapore ingrato*, *quæ exsiccata*, *fit gratior.* Illa, ut plurimùm, amicitur geminâ Capsulâ, geminum semen involvens. Hujus seminis figura jam vel pueris notissima, convexa scilicet ex unâ parte, quasi plana ex alterâ, in medio sulcata; huic semini color album inter & pallido luteum, nonnunquam modò magis, modò minùs viridiusculum, pro regione scilicet in quâ nascitur, pro arte quâ exsiccatum est, prout etiam ex æquo maturuit. Optimum affertur ex Mocha: si probè selectum, subcitrinum est & leve, nec crassius; crassius verò & albidius, graviusque illud quod è Martinica affertur. Viridius tandem & tenuius quod crescit in insulâ *Bourbon*, sapore sæpè quasi rancidi, ob plurima semina immixta, imperfectè matura, nec apprimè desiccata. Eodem ranciditatis vitio aut alterius saporis ingrati inficitur semen ex insulis Martinica & San-dominicanâ; quare omnes hæ Caffé species vilioris sunt pretii quàm ea quæ ad nos ex urbe Mocha advehitur, utpotè quæ opportunè matura siccaque, & saporis non ingratè amari, nec non ad farinaceam quasi substantiam faciliùs accedens, saltem semitorrefacta; cruda enim, durior & callosa nimis, ut teri possit. Quæcumque Caffé species oleo non turget tàm intùs quàm extùs, statim ut dextrè & aptè torrefacta est, malè audit apud Caffé potatores: unde, ait M. Gayant, (*b*) *eligatur semen pinguius graviusque*, *nec aquâ madidum marinâ*, *quâ sapiùs diuturniori inficitur itinere*; nec immeritò, » tantam enim » olei quantitatem continet, ut ex eo semine, etiam crudo & duro, majorem olei » clari (quàm excogitari posset) copiam elicere solâ vehementi expressione potue» rit, Camerario (*c*) teste, Lewenoekius. Imò, texturâ hujusce seminis ab ipso per» lustratâ, mediante microscopio, illi non nisi spongiosa comparuit, & ex ramosis in se » invicem constans particulis, cavitatibus, multis in locis, oleo oppletis; oleum» que illud, visu, clarissimè conspicere potuit. Undè ultrò patet, inquit, cur fabæ » istæ non possint redigi in farinaceam substantiam, nisi priùs sint tostæ & perustæ; » torrendo enim, multum olei absumitur igne, & ramosæ particulæ, considendo, » fiunt debiliores siccioresque & magis friabiles, aut saltem tritui obsequiosiores. « De hujus fabæ seu seminis delectu, si quid quæras magis certi, colori ne fidas omninò, nec ponderi aut tenuitati. Selectum tibi sit illud solummodò semen, quod dextrè torrefactum, suavis sit odoris, saporisque jucundè amari, absque acrimoniâ & ranciditatis vel minimo sensu, aut alius cujuscumque saporis pravi quo donantur quædam Caffé species, etiam ex Mocha non selectæ. Quare omnes masticatione semper prudens explora, tùm crudas, tùm tostas. Crudum Caffé semen sapore dulcescat, inquit, Straussius, (*d*) cum pauco amarore, nullamque acrimoniam præ se ferat. *Avicenna* (*e*) *citrinum eligit semen & leve*, *bonique odoris*; *album & grave*, *malum* pronuntiat; Rawolfius (*f*) etiam sic ait de integris Caffé fructibus, allatis ex Indiâ. *Intùs duo tenent grana flavi coloris*, *in capsulis duabus diversis inclusa.* Historiam arboris, florum & fructuum ad nativum depictorum, quærat Botanices curiosus, in thesi (*g*) à laudato Collegâ nostro eleganter conscriptâ. De hâc arbore sic loquitur Alpinus (*h*) in Historiâ plantarum Ægypti. » Arborem, inquit, ipsum » semen ferentem vidi in Halybei Turcæ viridario, ex Arabiâ delatam quæ Evony» mo maxime similis erat; sed tamen folia habebat crassiora durioraque & perpe» tuò virentia. Semen autem ait, *Bon* & *Ban* vocant Ægyptii & Arabes; decoctum » verò *Chaubé* dicitur apud Turcas.

(*a*) Quâ de causâ à Doctore De Jussieu planta dicitur, jasminum Arabicum lauri folio, cujus semen apud nos Caffé dicitur. *Commentariis R. Scient. Academiæ.*

* *In thesi, litteratis ne salubris Caffé usus?*

(*b*) *In thesi an à frequentiori potu Caffé, vita brevior?* die Jovis 21 Martii 1715.

(*c*) Camerarius de usu & abusu potuum.

(*d*) Laurent. Straussius de Coffi, in Append. Pharmacop. Schroideri pag. 904.

(*e*) Avicenna lib. 2. Tract. 2. pag. 109. Venetiis apud Juntas.

(*f*) Leonhard. Rawolf. in itin. p. 102.

(*g*) *Litteratis ne salubris Caffé usus?* die Jovis 20 Aprilis 1741.

(*h*) Prosp. Alpinus de plantis Ægypti, p. 63.

III.

JAM nunc & apud nos nulla forsàn Caffé vulgatior merces, inter omnes saltem exoticas. Adeò crevit ejus fama; adeò crescit in dies ejus, decocti vel infusi usus & amor. Nullus, brevì, plebeius quem non alliciat oblectetque vel ejus odor aut fumus. Inter mulieres nulla, quam non delectet amaror ejus. Quin imò, vino plus æquo madidis, præsens jamdiù medicamen est; gulosis verò & carnibus saginatis ultrà vires, auxilio est potio nigra, & eò quidem ipsis utilior quò amarior; procùl enim tùnc saccharum & dulcia quæcumque, vel lactea quibus citiùs acescerent alimenta, aut alio quocumque corrumperentur modo, ructusque nidorosi assurgerent molestiores. Ventriculus sic cibo pleniori refertus, suaviùs afficitur recreaturque liquoris amari præsentiâ; alliciuntur blandiori titillatione spiritus, quibus copiosiùs affluentibus, ventriculi motus augescit: adaucto nempè ejus fibrarum tono, gravant minùs in ejus fundum alimenta; ipsaque salibus volatilibus hujusce liquoris imbibita, faciliùs solvuntur, subiguntur unà cum ventriculi succo lymphatico, salivæ æmulo; sic præcipuum inchoatur, perficiturque digestionis opus, illud quasi manu dirigente stomachi continuo motu, sine quo nec (a) Hujus seminis vires profectò non exiguæ inquit D. Gayant, si medicamenti loco adhibeatur. quæ inter se, nec pelli in intestina, alimentis unquam daretur. (a) Boni quid non pollicetur, si aureæ mediocritatis legibus astrictus, cibos ventriculo, pro viribus ejus, concesseris, eumque infusi & decocti Caffé salubri recreaveris potu? Firmat ventriculum digestioni exequendæ habiliorem factum; reddit & insuper chylum dilutiorem, leviorem, ditioremque spiritibus; undè tutior pleniorque ejus transcolatio per insensilia intestinorum cribra, undè felicior ejus per omnes vias chyliferas distributio. Hoc modo refectus sanguis, & ad omnia simul munia obeunda factus habilior, secretionibus functionibusque totius œconomiæ animalis abundè sufficit; suppeditat substantiæ corticali sanguinem lymphamque tenuissimam, ex quâ spiritus ipsos, secernendo, quasi fugit substantia medullaris, spirituum promptuarium inexhaustum, undè vis omnis & omne robur corporis; quid mirum igitur si digestionem juverit rectus Caffé usus, imò si cerebrum firmaverit, hincque memoriâ, promptâque perceptionis & recti judicii facultate quemcumque ditaverit Caffé potatorem? Testes viri innumeri, vigiliarum laborumque facilè & impunè (illius auxilio) patientes, quales omnes quos urit studiorum & meditationum nobilis ardor. *Caffé potione profectò ad mentis & corporis officia melior promptiorque moveberis*, ait clarissimus Matthæus Thuillier, (b) *spirituosum fovet systema, alitque alacritis, ac munia functionum, si quæ depravata torpent, excusitat, habitum corroborat.* Ne dubites igitur quin sanum firmet, valetudinarium sæpiùs restituat; nec temerè quis posset asserere, eò rariores esse, nostro ævo, chronicos complures morbos, quò frequentior est Caffé usus. Morbi scilicet ab obstructione oriundi, morbi ab erethismo & spasmo ortum ducentes, quales morbi hypochondriaci quamplurimi, morbi litteratorum quasi pedissequi, cæterorumque omnium studiosorum, quin & otiosam vitam agentium? Illius usu quot pacantur morbi sexum tam frequenter cruciantes, quales hysterici ferè omnes, chlorosis & icterus in pluribus nondùm menstruatis virginibus, quibus Caffé usus semel aut bis in die cùm aquâ copiosâ simul haustâ, tutò pellit urinas, pellit & menstrua? quotiès colicos fugavit dolores, aut hepaticos, è vesiculâ nempè felleâ nonnunquam oriundos ob præpeditum bilis effluxum; crassiore scilicet existente bile, aut vesiculâ nimiùm spasticâ factâ? Evocat & cæteris mulieribus suppressos aut imminutos menses. Testis Prosper Alpinus: (c) *Mulieribus ad evocandos menses præsentaneum est remedium, apud easque in usu est frequentissimo; quibus diminutè fluentibus, ejus decocti probè calentis multum epotant, paulatìm modicùm sorbentes; sic enim in usu est apud omnes, ut paulatìm ipsum deglutiant.* Quid plura? Testis & ipsius Alpini praxis. *Cum ego*, (d) inquit, *animadvertissem mulieres, quibus cœperint fluere menses, ad eos adjuvandos de eo calidiori decocto semper paulatìm multum sorbillare, apud illasque omnes ad juvandam*

In thesi, an à frequentiori Caffé potu vita brevior? 1715.

(b) In thesi, an potus Caffé eum lactis salubrior? 1697.

(c) Lib. de Medicinâ Ægyptiorum p. 118.

(d) Idem. p. 124.

eam vacuationem in usu esse frequentissimo, capi, illâ perdoctus experientiâ, in omnibus illo nti, quibus aliquam ob causam, earum purgatio menstrua destitisset, quod quidem felicissimè multis evenire vidi, exindèque didici, hoc genus remedii pro evocandis menstruis ab uteri venis obstructis esse præstantissimum; post universalem tamen corporis vacuationem. Manè, jejuno stomacho istud decoctum assumptum, efficacissimè menses provocat; temporeque quo multis jam vehementibus doloribus minuti difficulter exeunt, eis presentaneo est auxilio. Sic se habet familiaris usus apud omnes Ægyptias, Arabasque mulieres. Quid igitur mali metuas, si hæc eadem nostras quoque mulieres edocueris? Nonne jam & apud hystericas mulieres, & viros hypochondriacos non paucos, is est seminis Arabici usus benignus, ut dùm torrefit, teritur coquiturque, solâ salino-sulphurearum, circum undique præ tenuitate volitantium particularum evaporatione, mirè alleventur ab hystericis insultibus aut hypochondriacis; adeò verum est nigrum pulverem nostrum, vi gaudere antispasmodicâ, imò vi antiepilepticâ, si rectus à Medico, ejus dirigatur usus; usus autem, modò cum aquâ solâ, modò cum lacte; his cum lactis mediâ parte; illis cum lacte sincero & integro, meliùs cum solo cremore. Nonnullis in aquâ antihystericâ aut antiepilepticâ ad mentem medentis; plurimis prodest naribus attractus in modum Tabaci; nonnunquam etiam huic pulveri immixtus & sociatus. Quid plura, quot miseri ægrotantes quibus turò nunquam licuit Pharmacum haurire purgans, quod paulò post non revomerent, quibus tandem facto priùs pulveris nostri decocto, & inibi solutis vel infusis purgantibus medicamentis, aut eo propinato statim ab exhaustâ potione catharticâ, evanuit omnis nauzea, & omnis vomitus?

I V.

CONFICIENDI modum seu parandi è semine Arabico potum salubrem, eundem ne credideris in quâcumque regione. Torrefit quidem apud omnes; infunditur ab omnibus vel coquitur torrefactus pulvis. Ast illis intensiùs torrefacere consuetudini est, dum hi remissiùs torrefacere satiùs censent; alii decoctum vel infusum colore & viribus magis saturatum, alii minùs expostulant; adeòque alii aliam pulveris dosim necessariam autumant esse ad eandem aquæ quantitatem, adhibendam. Apud Turcas, binam ad usque unciam in aquæ libræ unâ, leviss imâ decoquendam jubent ebullitione; quâ illicò ab igne remotâ, linteis aquâ frigidâ madidis vas circumvestiunt; quo facto, citiùs ruit ad fundum pulvis crassior; decantatum statim liquorem sic ferventem hauriunt, partitis vicibus, pauxillo sacchari admixto. Residuum pulverem jam leviùsculè coctum, coctioni de novo tradunt; indè, aiunt, longiori iteratâ coctione extrahitur oleum quo plurimùm turget pulvis; oleosum hoc decoctum, novo cum pulvere, cujus idcircò non imminui dosis debet, subjiciunt igni, quo extrahitur pars subtilior, oleo irretita, adeòque palato blandior, accommodatior stomacho & pulmonibus. (a) *Asthmaticos liberat, redintegrat phtisicos, laxam pulmonum compagem, suo amarore, firmat ac durat, arctam & astrictam laxat suâ dulcedine*; non denegatâ præsertim sacchari quantitate mediocri. Hâc methodo paratus è Caffé potus, massam sanguineam non ità acriter exagitat, cerebrum minùs impetuosè ferit; alluit molliùs blandiùsque ventriculum, aliaque viscera. Hujusce liquoris aqueo-amari subtiliores partes, cave ne, comparando, confundas cum spiritibus ardentibus in hâcce nostrâ regione tam decantatis. Hos dicito lethiferos spiritus aut aquas mortis; illas verò salutiferas, & vitæ longiori producendæ aptissimas, utpotè quæ nonnihil alkalino quidem volatiles, sed oleosis plurimùm permixtæ & aqueis dilutæ copiosiùs, non respuunt nexum cum alimentis intimiorem lenioremque, & absque tumultu; quibus sociatis, solvi se & digeri faciliùs patiuntur alimenta. E liquoribus autem jam fermentatione evectis, ignis vi eliciti spiritus, & toti quasi ignei sic facti, fibras aut acutè pungunt nerveas, crispantque, aut igneâ vi dirè torquent & propiùs urunt, indurantque alimenta, nedùm solvant. In hâc verò nostrâ regione, hic invaluit usus

(a) Matth. Thuillier.

ut ad unam aquæ ferventis libram, una pulveris tosti uncia adhibeatur infundenda vel decoquenda. Hoc pulveris pondus è semine Mocha, uni aquæ libræ sufficienter imprægnandæ non impar quidem est. Aliæ Caffé species, etiam apprimè selectæ, id ponderis respuunt, utpotè debiliores; eas virtute infirmiores, quotidiana agnoscit experientia. Quantitas igitur vim compensat necessum est, donec in suâ quæque regione feliciùs educatæ arbores, perfectius suppeditaverint semen, & ex æquo maturum legere didicerint incolæ. Pulvis è semine Mocha infusus per quadrantem in aquâ bulliente, vase accuratè clauso, laudem meretur suam; levis prævia coctio, magis imprægnatum præbet potum. Quælibet alia species longiorem expostulat coctionem. Quò quidem coctior, eò saturatior est tinctura, suaviorque palato, magnamque tunc respuit sacchari quantitatem; minùs enim amara quàm si paululum cocta aut infusa solummodò fuerit. Rationem postulas? Longior coctio extrahit partem mediam quæ oleosa multùm, proindè amara minùs. Caffé semen opportunè torrefactum & optimè pulveratum, triplici constat substantiâ, quæ ignis opus est, quemadmodum quæ triplex in vino detegitur, fermentationis est fœtus; una scilicet quam summam meritò vocat Becherus, seu volatiliorem; altera infimam, seu crassiorem & tartaream; tertiam tandem mediam apellat, sive partem extractivam quâ nempè omnia constant extracta, ut extractum Rhabarbari aut Juniperi, in quibus, dissipatâ partium volatiliorum parte præcipuâ, sola ferè remanet pars media, rejectâ scilicet infimâ seu crassiori. Ità, tosto semine arabico, crudoque & inerti discusso phlegmate, cum acidi volatilis & olei subtilis quantitate non mediocri, ut testatur longè latèque diffusus odor suavis, *(a)* igne evehitur substantia superstes, partìmque acido aut alkalino-volatilis fit, aut oleosa, aut oleoso terrestris. Fervens infusio in occluso vase facta, partem elicit imprimis volatilem seu summam, cui præcipuus amaror inest; oleosam verò pro maximâ parte extrahit coctio longior; crassiori relictâ & terrestriori. Hâc rejectâ, mediâ utere, & superadde novum pulverem eâdem quantitate ac priùs, suppeditabit coctio tincturam longè saturatiorem. ventriculo amicam, ob partes volatiles oleolis copiolioribus intricatas & intermixtas, *(b)* adeoque viscera minùs deurentes, imò sæpiùs vi laxativâ præditas, oleoso sic arte & industriâ facto potu, sicque parte mediâ copiosè saturato, quâ suam imprimis exerunt vim Catharticam plurima purgantia. De virtute Caffé laxativâ, idem innuit Matthæus Thuillier. *Porrò alvum siccam humidat, linit, atque leniter citat;* facto præcipuè, ejus cum lacte connubio illiusve cremore. *Potionem*, inquit, *ex utroque attemperatam, omni ætati ac sexui, valenti atque infirmo, securiùs propinabis.* Manè imprimis & jejuno stomacho, non autem indigestis acidisve scatente alimentis à prævià lautiore cœnâ, aut ab aliâ quâcumque causâ; tùm enim ventriculus non nisi potui amaro, cum simplici aquâ parato, inhiat. Id cum lacte conjugii genus respuit post prandium potus noster, ni fortè illud facilè ferat ventriculus vino inassuetus, aut etiam expostulet illius exquisitior sensus, vel potus nostri stimulus acrior in delicatulis, cæterisque nativâ temperie, aut victu, in sanguinis phlogosim proclivioribus; neque enim omnibus, idem semper eodem modo paratus, eâdemve assumptus quantitate, competit. noscat igitur seipsum quisque cautus & prudens qui longævos exoptat dies. Amarior illi; huic lacte aut sacchar vel melle selecto temperatus; à cœnâ nonnullis absque temeritatis metu propinetur; post prandium ferè omnibus merè aqueum conceseris.

(*a*) Sub ignis torturâ particulæ ejus mirè alterantur, combinantur, ipsaque structura intimè recluditur ab igniculis, parteseque ita comminuuntur, ut prompté hinc pulvis fervidam tingat aquam, ipsique vires incidendi, attenuandi, deobstruendi, acida imbibendi, corrigendi supperaddere queat. Camerarius de usu & abusu potuum.

(*b*) Ex Analysi D. Geoffroy, unciæ XXIV. pulveris residui post decoctionem suppeditarunt distillatione, olei uncias VII. aut circiter. Undè concludit semen Caffé suam potissimùm debere energiam oleo, cum portione non mediocri salis volatilis urinosi conjuncto. De materiâ Medicâ tom. 2.

V.

ANXIUS si forsan adhùc hæreas, utrùm stomacho sit tam aptè congruum Caffé semen, utrùm digestioni adeò feliciter conducat, utrùm denique robur addat corpori & vires, utrùm insuper non paucos sanare queat morbos chronicos; vulgi quidem ne fidas opinioni non infrequenter præjudicatæ; imò ne uni aut alteri recentiori Medico assentiaris, obsequiosior. Merum extollit supra cælos vini potator; innumeras & secum ferre vires clamat quisquis Caffé plus æquo avidus. Ast perpende quot millia hominum non in Galliâ, non in Germaniâ, non in Europâ solùm aut Americâ, sed in ipso toto terrarum orbe, cum emolumento utantur Caffé potu; non ab annis decem aut trigenta, non ab annis centum; sed ab ipso vivente inter Arabas doctissimo Rhase, sed ab ipso Avicenna. Huic, fabæ Arabicæ notissima virtus, nec incognita. Caffé semen, *Bunchum* vocat uterque, *quod stomacho congruum existens* (ait Rhasis) (*a*) *mali etiam sudoris odorem incidit & aufert. Est bonum stomacho* (inquit Avicenna) (*b*) *membraque confortat. Mundificat cutem & exsiccat humiditates quæ sunt sub eâ, & facit odorem corporis bonum.* In frequentissimo est usu apud Ægyptios Caffé decoctum *Chaova* appellatum, narrante Alpino; (*c*) *si quidem ipso ventriculum calefieri & roborari, apud eos compertum est; non minùsque etiam viscerum obstructiones tolli quotidiè experiuntur; utuntur ejus decocto ad juvandam concoctionem; utuntur in tumoribus hepatis lieniisque frigidis, & antiquis obstructionibus, feliciori jam successu.* Docuerat idem Avicenna. Hæc tibi inexperto non faciunt satis, Rawolfium audi, (*d*) *abusum Coffi, & nos non minùs, cum Simon Pauli, improbamus quàm vini abusum. Usum verò retinemus, cùm compertum habeamus, multos à potu Coffi modicè & debitè, manè nempè, jejuno stomacho, cum panxillo sacchari sumpto, benè habere, & feliciter experiri potum illum stomacho prodesse, Catarrhos sistere, totumque roborare corpus; concludimus itaque, inquit, cum Veslingii* (*e*) *præstantissimi effato, Europæis hoc medicamentum non esse inutile aut noxium;* quantitate nempe cuique servatâ pro viribus, pro ætate, pro temperamento, & in sexu, pro variis circumstantiis. Quod igitur tam certò concoctionem juvat, quod ità omne roborat corpus, id morbos solvere posse chronicos complures, necessariò concludas. Nec ætatem infantilem credas excipi ab amari seminis decocto. Pulticulæ infantum unum adde illius, aut alterum Cochlear, aut hauriendum præbe post exhaustam pulticulam, aut à nutricibus nonnunquam hauriri jubeas. Hâc cautione, pravæ infantum digestioni, undè malorum omnium ilias, præcavebitur; obstructionibus occuretur mezenterii, necnon hepatis infarctui, quo secretio præpeditur bilis, quâ præpeditâ, chylus eâ non alluitur, non dividitur, non attenuatur; undè chyli transcolatio pauca, crudaque, & illius in intestinis copia major superstes, malè subacta, brevì corrumpenda, & pertinacioris alvi astrictionis fons aliquandò & prima causa, quæ non semel diris dedit ansam convulsionibus. Occurres Rachitidi imminenti, præsentem sanabis. Occurres denique vermibus infantum, quos enecat suo amarore, & impedit quominùs enascantur in eorum chylo quàm sæpissimè nimiùm acido, ob vini acescentis copiam, aut fructuum sæpiùs immaturorum, aliorumve hujus farinæ alimentorum quæ pestis infantum & innumerorum morborum causa esse consuevêre. Dentitioni favet, cochleare uno bis & ter in die quotidie propinato post pastum & ante pastum; nec metuas noctes insomnes; nequit officere somno sorbitio tàm modica, aut brevì restituit usus paulò diutiùs protractus, quemadmodum & evenit huic potui jam assuetis ætate provectioribus. Quot incommoda Tabaco utenti evenêre primis temporibus? Quæ omnia sensim evanuére usu non interrupto. Quid plura? verum antiscorbuticum audit & prophylacticum eximium quotiescumque vergit in scorbutum, sanguinis dyscrasia. *Ubi languet sanguis depauperatus, illum potione Caffé exhilaras; atque ubi crassus haret ac lutulentus, incidis, repurgas*, ait peritissimus collega (*f*) noster. De tremore ar-

(*a*) Rhasis lib. 3. ad Regem Almansorem p. 14.

(*b*) Avicenna lib. 2. Tractatu 2. p. 109. Venetiis apud Juntas.

(*c*) Alpinus de plantis Ægyptiis p. 63. 64.

(*d*) Leonhard. Rawolf. itin. p. 301.

(*e*) Joannis Veslingii observ. in lib. Alpini de plant. Ægyptiis pag. 21. 22.

(*f*) Matth. Thuillier.

tuum quibuſdam ſuperveniente, de apoplexiâ, hæmorrhoidibus, cordis palpitatione, de tendinum ſubſultibus dolorificis cum caloris quodam ſenſu, ſalubris hujuſce noſtri potûs uſum ne inſimules, abuſum potiùs dicas. Ideòne vinum è menſis exulabit, (cui eadem probra potiori jure objicias) quia his & pluribus gravioribuſque incommodis afficiuntur quicumque extrà modum illud potant? At meliùs adhuc cum Caffé potatoribus agetur, quàm cum ebriosis: illis ſolâ aquâ liberaliter hauſtâ, omnia hæc mala citò citiùs evaneſcent per urinas ſine ullo vel minimo diabetis periculo: mero ſiderati non ex æquo ſublevantur. Vis ſcire plura! Arcanum meum libens te docebo: abſtemius eſto! Potui Caffé, vini potus calcar addit: duplicemque ſibi comparat longùm vigilandi cauſam qui nimiùm ex utroque ſe ingurgitat. At malignè & invidioſè, de noxâ vini liquorumque ardentium (quibus ſe exleges cum Caffé ſimul obruunt vinolenti homines) arguunt innocuum divinumque Caffé potum obtrectatores malevoli; aquâ vitæ ergò parcè & rarò aut nunquam, vino, ſiceâ, cerevisiâ, pomaceo aliiſque id genus moderatè utantur. Tutè tunc & ſine ullo periculo, quiſquis cæleſti Caffé potui non ſolum ſanus indulgebit ſed & à plurimis, longo illius nec immodico uſu ſeſe liberare poterit affectibus chronicis.

Ergo pluribus Morbis chronicis Caffé *Potus.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Paſcaſius Borie.	*M. Franciſcus-Nicolaus Gautier.*	*M. Joannes-Baptiſta-Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.*
M. Florentius-Carolus Bellot, Scholarum Profeſſor.	*M. Franciſcus Bidault.*	*M. Hyacinthus-Theodorus Baron, Facultatis Decanus.*
M. Ludovicus Pathiot.	*M. Joannes-Claudius Munier, Conſiliarius Medicus Regis ordinarius & Domûs Regis Invalidorum.*	*M. Ludovicus-Maria Pouſſe, Chirurgus Regius.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-BAPTISTA THURANT, Pariſinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1751,

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1751.